

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

ÞPOS BENDRIJŪ TEISINGUMO TEISMAS
İRÓPAI KÖZÖSSÉGEK BİRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY nr 49/06

13 czerwca 2006 r.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-173/03

Traghetti del Mediterraneo SpA / Republika Włoska

TRYBUNAŁ POTWIERDZIŁ, ŻE PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY WYRZĄDZONE JEDNOSTKOM WSKUTEK OCZYWISTEGO NARUSZENIA PRAWA WSPÓLNOTOWEGO PRZEZ SĄD NAJWYŻSZEJ INSTANCJI

Odpowiedzialności tej nie można ograniczyć wyłącznie do przypadków naruszenia zasady bezstronności lub poważnego uchybienia sędziego, jeśli ograniczenie to prowadzi do wykluczenia tej odpowiedzialności w innych przypadkach oczywistego naruszenia prawa wspólnotowego.

Państwo może zostać pociągnięte do odpowiedzialności również wtedy, gdy oczywiste naruszenie prawa wspólnotowego wynika z interpretacji przepisów prawa lub oceny okoliczności faktycznych i dowodów.

W 1981 r. przedsiębiorstwo transportu morskiego *Traghetti del Mediterraneo* („TDM”) pozwało swojego konkurenta, przedsiębiorstwo *Tirrenia di Navigazione* przed Tribunale di Napoli. TDM zamierzało uzyskać naprawienie szkody, spowodowanej przez konkurencyjne przedsiębiorstwo w związku z jego polityką niskich cen na rynku połączeń kabotażowych między kontynentalnymi Włochami a Sycylią i Sardynią, prowadzoną dzięki uzyskaniu dotacji publicznych.

TDM podnosiło w szczególności, że sporne zachowanie stanowi czyn nieuczciwej konkurencji, a także nadużycie pozycji dominującej, zakazane przez traktat WE.

Żądanie odszkodowania zostało oddalone przez wszystkie włoskie sądy, do których wnoszono tę sprawę, tj. w pierwszej instancji przez Tribunale di Napoli, a następnie w ramach apelacji i kasacji, przez Corte d’appello di Napoli i Corte suprema di cassazione. Uznawszy, że wyrok tego ostatniego sądu opiera się na błędnej wykładni wspólnotowych przepisów, syndyk masy

upadłości TDM, którego likwidację rozpoczęto w międzyczasie, pozwał Republikę Włoską do Tribunale di Genova. Jego skarga ma na celu uzyskanie naprawienia szkody, jaką TDM poniosło z tytułu błędnej interpretacji dokonanej przez sąd najwyższej instancji oraz z tytułu naruszenia obowiązku skierowania pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

W tych okolicznościach Tribunale di Genova zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy prawo wspólnotowe, a w szczególności zasady ustanowione przez Trybunał w wyroku w sprawie Köbler¹, stoją na przeszkodzie takim przepisom krajowym, jak włoska ustawa², które, po pierwsze, wykluczają całkowicie odpowiedzialność państwa członkowskiego za szkody wyrządzone jednostkom wskutek naruszenia prawa wspólnotowego przez sąd krajowy orzekający w ostatniej instancji w sytuacji gdy naruszenie to wynika z dokonanej przez ten sąd interpretacji przepisów prawa lub oceny okoliczności faktycznych i dowodów, a po drugie ograniczają ponadto tę odpowiedzialność do przypadków naruszenia zasady bezstronności lub poważnego uchybienia sędziego.

Trybunał przypomina przede wszystkim, iż zasada, zgodnie z którą **państwo członkowskie zobowiązane jest naprawić szkody wyrządzone jednostkom w związku z naruszeniem prawa wspólnotowego** dotyczy każdego przypadku naruszenia tego prawa, **niezależnie od organu państwa, którego działanie lub zaniechanie jest źródłem uchybienia.**

Trybunał podkreśla następnie, że zasadnicza rola, jaką pełni władza sądownicza w ochronie praw, które jednostkom nadają przepisy wspólnotowe uległaby osłabieniu, gdyby wykluczona była możliwość uzyskania przez jednostki, pod pewnymi warunkami, naprawienia szkody wyrządzonej im w związku z naruszeniem prawa wspólnotowego przez sąd krajowy orzekający w ostatniej instancji. W takim przypadku jednostki powinny mieć możliwość dochodzenia odszkodowania od państwa, w celu uzyskania ochrony prawnej dla swoich praw.

Trybunał podnosi, że wykładnia przepisów prawa oraz ocena okoliczności faktycznych i dowodów stanowią zasadnicze części działalności orzeczniczej, i że każda z nich może również prowadzić w niektórych przypadkach do oczywistego naruszenia obowiązującego prawa.

Wykluczenie wszelkiej możliwości pociągnięcia państwa do odpowiedzialności w sytuacji, gdy naruszenie zarzucane sądowi krajowemu wynika z interpretacji przepisów prawa lub oceny okoliczności faktycznych i dowodów, oznaczałoby naruszenie samej istoty zasady odpowiedzialności państwa i prowadziłoby do sytuacji, w której jednostki nie mogłyby skorzystać z żadnej ochrony sądowej w przypadku popełnienia przez sąd krajowy orzekający w ostatniej instancji oczywistego błędu podczas wspomnianych czynności udzielania wykładni lub dokonywania oceny.

---

¹ Wyrok w sprawie C-224/01 z dnia 30 września 2003 r., Zb.Orz. 2003, str. I-10239.

² Ustawa nr 117 z dnia 13 kwietnia 1988 r. o odszkodowaniu za szkody wyrządzone w ramach wykonywania funkcji sędziowskich i odpowiedzialności cywilnej sędziów [legge n° 117 (sul) risarcimento dei danni cagionati nell' esercizio delle funzioni giudiziarie e responsabilità civile dei magistrati (GURI nr 88 z dnia 15 kwietnia 1988 r., str. 3)].

W odniesieniu do ograniczenia odpowiedzialności państwa do przypadków naruszenia zasady bezstronności lub poważnego uchybienia sędziego Trybunał przypomina, że państwo może ponosić odpowiedzialność za szkody wyrządzone jednostkom w związku z naruszeniem prawa wspólnotowego przez sąd krajowy orzekający w ostatniej instancji wyjątkowo, gdy sąd ten naruszy w sposób oczywisty obowiązujące prawo.

Oczywiste naruszenie należy oceniać w szczególności z punktu widzenia określonych kryteriów, jak stopień jasności i precyzji naruszonej normy, wybaczalny lub niewybaczalny charakter błędu co do prawa lub naruszenie przez sąd krajowy obowiązku skierowania pytania prejudycjalnego. W każdym razie istnieje domniemanie oczywistego naruszenia, gdy rozpatrywane orzeczenie jest oczywiście sprzeczne z orzecznictwem Trybunału w danej dziedzinie.

Stąd, o ile nie można wykluczyć, by prawo krajowe określało kryteria odnoszące się do charakteru i stopnia naruszenia, których spełnienie uzależnia możliwość pociągnięcia państwa do odpowiedzialności za naruszenie prawa wspólnotowego przez sąd krajowy orzekający w ostatniej instancji, o tyle kryteria te nie mogą w żadnym razie nakładać wymagań idących dalej, niż wynikające z kryterium oczywistego naruszenia obowiązującego prawa.

W związku z tym **niezgodne z prawem wspólnotowym jest ograniczenie odpowiedzialności państwa wyłącznie do przypadków naruszenia zasady bezstronności lub poważnego uchybienia sędziego, jeśli ograniczenie to prowadzi do wykluczenia tej odpowiedzialności w innych przypadkach oczywistego naruszenia obowiązującego prawa.**

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe : CS, DE, EL, EN, ES, FR, HU, IT, NL, PL, SK, SL

Pełny tekst wyroku znajduje się na stronie internetowej Trybunału
<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=PL&Submit=rechercher&numaff=C-173/03>

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę skontaktować się z Ireneuszem Kolowcą

Tel. (00352) 4303 2878 Faks (00352) 4303 2053

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez EbS "Europe by Satellite", serwis prowadzony przez Komisję Europejską, Dyрекcję Generalną ds. Prasy i Komunikacji, L-2920 Luksemburg, tel. (00352) 4301 35177 faks (00352) 4301 35249 lub B-1049 Bruksela, tel. (0032) 2 2964106 faks (0032) 2 2965956